כל הפסולין פרק שלישי זבחים לו.

מסורת הש"ס

ב) תו' דמנחות פ"ה ה"ה, ג) ת"ס צו פ"ב ה"א, ג) לעיל ד. [נזיר מה: מנחות צא:], ד) [ע' תו' פסחים עח: ד"ה לימד, שם שינו לתמרי"ם דהכא וקן הטינו לעיל ט. ד"ה וכלמים, ושוב בר"ה ה. ד"ה שלמן], ה) [מנחות יח.], ו) [לעילה יט:], ז) [וע' תו' לעיל מ. ד"ה ולא], ח) [לעיל כט. לקמן פב.], ט) עי' ספרי שופטים קמז, י) לקמן פב. ירושי' פסחים פ"ז ה"ט, כ) לקמן פב., ל) ויקרא יט ו, מ) לקמן נו., נ) לקמן פב., ס) שם., ע) ד"ה ושלמים, פ) פסחים נט., צ) לקמן פד., ק) דף כט., ר) לעיל כז., ש) חס מפוקש נסוף פרק התערובות:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כל מעיים לעבר דמו וכו' שלא במקומו נמי: (ב) רש"י ד"ה לעבר דמו בדם כי האי בהולה משויא לעזר ולא ליפליג: (ג) ד"ה ליתן את הנתנים וכו' ואי ליפלג: (ד) ד"ה ר"י לעשייה וכו' ליפלגא בלתן. נ"ב עי' תס מתוס' דף מז ע"ב:

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה שאכלוהו וכו' ואי לא קאי להוציא רק אדם אע"ג שפרי הבי. עי' מנחות דף יח ע"א בתוס' ד"ה נזירה וכו':]

שינויי נוסחאות

א) להנות (דיב: תבהו ענין למחשבת (בהה"ר:) ב) בספרים ישנים לא נזרק מאי לא הוחירו אם אינו ענין לנתר תבהו ענין למחשבת נותר. וכן היא גירסת מהר"ם ז"ל (שי"מ). ה"ה נלמה דמ"ש נזר מתון דנרי הר"ם שמחיפים מוכח דגרים כלפניו. וגם בכ"ש נוסח זה לתי מסם מהר"ם: ג) ג"ל פסול ואי אתם מודים שאם הוציאו בחוץ שפסול אף חישב להוציאו בחוץ פסול אלא וכו' (ש"מ. ובעי"ז בלי"ע ובגליון: ד) כל"ל וכ' שלישי (נמקום האי סברא): ה) כל"ל וחטאת שחישב להבנים דמה וכו': ו) ג"ל ולית ליה לרבי יהודה האי סברא והתנן וכו' (ש"מ וגליון). ועי' מרימתי פ"ב מהל' פסה"מ וכ"מ ורש"ק (גליון): ז) דעילדי עולדי (בריב. ג): ח) ותמורות כל"ל (ש"מ): ט) יהוי (דיב.): י) נל"ל כתובה ובכ"ג קלת מסוף כ"ב המשנים כלפן: יא) ל"ל דהאי (ש"מ. וכ"ה בתוס': יב) דאכלוהו דהוי בבשר האם יאכלו וכו' כל"ל (ש"מ. וגגליון ב"ח בבשר וכן שאכלוהו שרלים ושקריבוהו ערלים: יג) ליפלוג במחשב ליתן דם שלא במקומו כל"ל (ש"מ): יד) מחני (בהה"ר דיה). ובל"ל מתניתא: טו) ל"ל ומסקנא (ש"מ. בהה"ר): טז) בחוץ כו' מהניתנין כל"ל (ש"מ): יח) ג"ל לשקומו (ש"מ. וכ"ה בבהה"ר). ועי' רש"י לעיל כ"ט ע"א ד"ה מיסוק לי: יט) אלה לאסוקי היוכל שאין בו הקטרת אימורין ואבילת בשר הלכך וכו' (ש"מ): כ) אלמא בדיבורא מיפסיל כל"ל (ש"מ): כא) בהבנסה גרידתא (בריב. ג): כב) באם אינו ענין דמפסח כל"ל. (ש"מ ובעי"ז בגי"ק): כג) כל"ל סמוך לפוסר. ומכן נתן הגיה פירש"י בס"ק (לעיל ט.) מותר פסח: כד) דאכלוהו דהוי בבשר ואם יאכלו שמאין כל"ל (ש"מ. וכן הגיה בבהה"ר): כה) אר (להוציאו) (להוציאו) לתרץ כל"ל (ש"מ): כו) אי הוציאם לתרץ (שמבריא): כז) ל"ל ממשבתו (ש"מ. הגרי"ב): כח) אבל אכתי כל"ל (ש"מ): כט) ל"ל שפי. ותיבת הכי נמחק (ש"מ): ל) בעי מקום משולש מישום כו' (ש"מ): לא) ס"ל משמע ליה דיבור רע דהיינו (ש"מ): לב) קרבנות דבשאר קרבנות נמי פסול דריל וכו' (ש"מ): לג) כ"ל אי אם וכו' (ב"ה): לד) מיגת מחשבה נמתק (ש"מ): לה) להכנים בלא מכפר פוסל כל"ל (ב"ה. ס"ל להבנים שלא לכפר נמי ליפסל דריל וכו' (ש"מ): לו) דהוא בכיפר נמתק (ש"מ): לז) לענ"ד כלן הס"ד ומס"ד הכא (בב' קה"ר, ובע' ל"ק): לח) כל' הלגלא הגיהו כלן הרבה עפ"י גיר' מהר"ף שהיגה כאות ב, אבל לענ"ד ס"ל לגרסות כן מחמת הענין ודו"ק: טל) נר' כלן חברון ולולי ל"ל הא יבול לחרוץ משאר הדם ובכו':

עין משפט נר מצוה

לט א מי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה ח:
מ ב מי' פ"ו מה' מע"ש הל"ח:
מא ג מי' פ"י מה' מהל' מעה"ק הלכה ז:
מב ד מי' פ"ד מהל' תמורה הלכה ח:
מג ה מי' פ"ג שם הלכה ח:
מד ו מי' פ"י מהל' מעה"ק הלכה ז:
מה ז מי' שם ופ"ח מהל' מע"ק הלכה יב:
מו ח מי' פ"י מהל' קרבן פסח הלכה (נח) [יג] הלא כהלי כריתה אלא כמתעתין דפסחים דנאכל לב' ימים ולילה אחד:

תורה אור השלם

1. ולא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו: שמות יב, י
2. ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד בקר: ויקרא ז, טו
3. לא תזבח ליהוה אלהיך שור וכשב אשר יהיה בו מום כל דבר רע כי תועבת יהוה אלהיך הוא: דברים יז, א

מוסף רש"י

ואת הניתנים בחוץ בפנים. כלומר היכל שהוא מקום שלון מחשבה פיסולין (לקמן פב.) מקום שייהא משולש כו'. ולימד על מחשבת חוץ למקומו שלינה מועלת אלא אי בקדשי קדשים שאיסור עליהם לאוכלם חוץ לעזרה, אי בקדשים קלים לאוכלם חוץ לעיר, פרט למחשבה לאכול בהיכל דלא פסיל, דמעיקר שיחשב על מקום המיוחס: בדם בבשר ובאימורין. הייט חוץ לעזרה נשעת ביתר הבמות, לאוקמי היכל שלון בו הקטרת אימורין ולא תלינה כשר (ובעי"ל כט.):

ליקוטים

השייך לעמ' זה ד' בעמ' קודם הפסח. בגון תמוחתו ופסח שנהכפרו בעליו באחר. דכיון שנתחיילתו אינו נאכל אלא ליום ולילה אף פוסר כן. אבל תגינה ר"ד נאכלת היא לשני ימים כדברי חכמים. וכן שנינו בתו"כ באותה ברייתא דרבה גופה דקתני פוסר ומכותרת הרי זה בא ללמד על הנאכלים לשני ימים שיהיו נאכלים לשני ימים. אין לי אלא שלמים מנין לרבות את התגינה שבאה בזמנה. ארבה את התגינה שבאה בזמנה. מנין לתגינה הבאה עם הפסח רבי (ומכין ויקרא ג, טו):

שיטה מקובצת

תרי קראי כתיבי. פ"ק חד נגי פסח וחד נגי (נתבר) (תתיר) וקשה דאם כן מאי טרך לומר אם לא שיש ענין אלא לנופיה אינו ענין. ויאלי לנופיה לאינו ענין. לכן נראה לפרש דמתוייתו כתיב מיהי חד בפרשת בו ותד בפרשת אחרי (ומדר"ש דיה): א"כ ליבא קרא לא (ד) לומרו מאי לא יהיה אם אינו ענין לנוכר תנינו ענין לחמשבה נוכר. ותי"ת (מ"מ) אימא אוכלה דלא תתוירו אחרת לחמשבת נוכר (ולפס) (נאסן) אינו ענין לנוכר דמלא יהיה נפקא תנינו לחמשבת נוכר. ד"ל דלא תתוירו לא מלינו לחמשבת נוכר. ד"ל דלא תתוירו לחמשבת נוכר. ד"ל דלא תתוירו לחמשבת נוכר אינו ענין. ואחר מהרי"ם מפנים דלא תתוירו אמאם לנוכר לאכול לא יניחו לידי נוכר (הלכך כאם אינו ענין לא הי' מחדרש לאכול אם אינו ענין לא הי' מחדרש לאכול אם אינו ענין (ונכן כמו דענין) (מעטה) מחמת מתוך הפסוק ויהיו אכולה מכלה כמו שפיגנו נבי דתן ואבירם (שמות

לב) כ) ריתותרו מנשים ממנו עד הבוקר שלא אכלו כל הכון שלנקנו. ונלענין המחשבה נמי נוכר הוי אכולה כמאחר לעיל (דף מ.): מם עון נוכר הרי כבר נאחר לא יאכל פי' עון נוכר ממש לאכול תוך זמנו אבל לא היה מעשה לשון אכילה מתוך הפסוק כמו ויתוחיהו בחמשבה (ויקרא ז' יז). אלמא מחשבה לשון אכילה הלכך כאם אינו ענין מוקמינן ליה לחמשבת פיגול (מהר"ש ריש): אי אתם מודים בו'. ואח"ב לנוכרים לחתר לאחר שיבא פסול בדם אינו אלא מקטרת אימורין לא מתאכל כשר. ד"ל דנגרון לנוכרים אמר לנוכרים דמו לאחר לאחר מפסול (ב) ד"ל דנגרון מקנה לה מנוי טלי דם (מהר"ש): אא"ד אכתי קשה מהוצאה לחוץ. ד"ל דשמעת לנוכרים אימורים לא לנוכרים מיפסל הקרבן. אבל שיקריבוהו עמאים לא שייך לאמנות כלן כיון דאין לפסות (מהר"ש ריש):

לג) תו' דמנחות פ"ה ה"ה, כ) ת"ס צו פ"ב ה"א, ג) לעיל ד. [נזיר מה: מנחות צא:], ד) [ע' תו' פסחים עח: ד"ה לימד. שם שינו לתמרי"ם דהכא וקן הטינו לעיל ט. ד"ה וכלמים, ושוב בר"ה ה. ד"ה שלמן], ה) [מנחות יח.], ו) [לעילה יט:], ז) [וע' תו' לעיל מ. ד"ה ולא], ח) [לעיל כט. לקמן פב.], ט) עי' ספרי שופטים קמז, י) לקמן פב. ירושי' פסחים פ"ז ה"ט, כ) לקמן פב., ל) ויקרא יט ו, מ) לקמן נו., נ) לקמן פב., ס) שם., ע) ד"ה ושלמים, פ) פסחים נט., צ) לקמן פד., ק) דף כט., ר) לעיל כז., ש) חס מפוקש נסוף פרק התערובות:

גמ' תרי קראי כתיבי בנותר. חד בפסח וחד בתודה: **תליפין.** מפרים מודעו ואכלה והפרים אחרת תחמיה ונמצאת הראשונה הוה שניה תליפי תודה וקריבה: **וולדות תמורה** [ח], ולד תודה ותמורת תודה וכולן קרינן דתמרי' בנכורות (יד:) רק קדשין אלו התמורות אסר יהיה [ט] לך אלו הוולדות בכולן אי קולא בהן תשא ונאת וגו': **ס"ל וכבר.** דהוה ליה למכתב ותודתו ביומו יאכל הוה ליה קלא יתירא לדרשא: **שלמי נזיר.** אל נזיר הטעון לחם כמותה [י]: **ושלמי פסח.** חגיגת ארבעה עשר. אבל שלמים בעלמא לא אני לרבוי דהא כתיב בהדיא כהו שני ימים [כ] ביום ובמחר יאכל וממחרת: **ה"ג ג"כ לימא קרא לא פוסירו.** דכתיב בכל שאר הנותרים לשון יותר: **ושוב עמעמ דר' יהודה ע"כ סברא הוא.** ולא מריבוי דקרא אלא ס"ל דהואיל ומיפסיל בהולאה והיינות מיפסיל נמי במחשבת הולאה והיינות: **אפס הנים למחר שהוא פסול.** [ל] **דלס** נפסל בקביעת המה: **ונפלוג נמי ר' יהודה בכולהו.** הואיל וטעמא מהאי סברא הוא נפלוג בכולהו הנך דמתני' דקתני כשר. ומשנינן הכי מיינייהו נפלוג: **מי קא מיפסיל.** אם היה שוכר את העצמות אי אוכל נא: **שיקריבוהו עמאים מי קמיפסיל.** והאי [א] קריבוהו בלימורין קאמר דומיא דאכלוהו [ב] בבשר וכן אם יאכלו עמאים אי עולים זבח המגרע למפרע כהלכתו מי פסיל הקרבן למפרע מלרגות: **ה"ג ליפלג אחריבא כל המיניה.** מי יעמע לו להקריבו בפסול הכהנים עמאים לא יעמע לו וכן הערלים להקריב לגזבח בעבירה או לאכול קדש בעבירה הלכך אין מחשבתו מחשבה בדבר התלוי באחרים: **לערב** [ג] **דמן בדם כו'.** כולי האי מעיגיא לגומר ואי אילגא בלערב דמה כו' אין דם מבטל דם וכיון דעירוב לא פסיל מחשבת עירוב [נמין] לא פסיל: **ליתן את הניפנין כו'.** [ג] ליפלוג [ד] במחשבה שלא במקומו: **ר' יהודה לטעמיה דאמר.** אפילו יהביה חוץ למקומו לא מיפסיל זיבחא מלרגות דשלא במקומו כמקומו דמי כ"ל ולית ליה לרבי יהודה האי סברא והתנן וכו' (ש"מ וגליון). ועי' מרימתי פ"ב מהל' פסה"מ וכ"מ ורש"ק (גליון): ז) דעילדי עולדי (בריב. ג): ח) ותמורות כל"ל (ש"מ): ט) יהוי (דיב.): י) נל"ל כתובה ובכ"ג קלת מסוף כ"ב המשנים כלפן: יא) ל"ל דהאי (ש"מ. וכ"ה בתוס': יב) דאכלוהו דהוי בבשר האם יאכלו וכו' כל"ל (ש"מ. וגגליון ב"ח בבשר וכן שאכלוהו שרלים ושקריבוהו ערלים: יג) ליפלוג במחשב ליתן דם שלא במקומו כל"ל (ש"מ): יד) מחני (בהה"ר דיה). ובל"ל מתניתא: טו) ל"ל ומסקנא (ש"מ. בהה"ר): טז) בחוץ כו' מהניתנין כל"ל (ש"מ): יח) ג"ל לשקומו (ש"מ. וכ"ה בבהה"ר). ועי' רש"י לעיל כ"ט ע"א ד"ה מיסוק לי: יט) אלה לאסוקי היוכל שאין בו הקטרת אימורין ואבילת בשר הלכך וכו' (ש"מ): כ) אלמא בדיבורא מיפסיל כל"ל (ש"מ): כא) בהבנסה גרידתא (בריב. ג): כב) באם אינו ענין דמפסח כל"ל. (ש"מ ובעי"ז בגי"ק): כג) כל"ל סמוך לפוסר. ומכן נתן הגיה פירש"י בס"ק (לעיל ט.) מותר פסח: כד) דאכלוהו דהוי בבשר ואם יאכלו שמאין כל"ל (ש"מ. וכן הגיה בבהה"ר): כה) אר (להוציאו) (להוציאו) לתרץ כל"ל (ש"מ): כו) אי הוציאם לתרץ (שמבריא): כז) ל"ל ממשבתו (ש"מ. הגרי"ב): כח) אבל אכתי כל"ל (ש"מ): כט) ל"ל שפי. ותיבת הכי נמחק (ש"מ): ל) בעי מקום משולש מישום כו' (ש"מ): לא) ס"ל משמע ליה דיבור רע דהיינו (ש"מ): לב) קרבנות דבשאר קרבנות נמי פסול דריל וכו' (ש"מ): לג) כ"ל אי אם וכו' (ב"ה): לד) מיגת מחשבה נמתק (ש"מ): לה) להכנים בלא מכפר פוסל כל"ל (ב"ה. ס"ל להבנים שלא לכפר נמי ליפסל דריל וכו' (ש"מ): לו) לענ"ד כלן הס"ד ומס"ד הכא (בב' קה"ר, ובע' ל"ק): לח) כל' הלגלא הגיהו כלן הרבה עפ"י גיר' מהר"ף שהיגה כאות ב, אבל לענ"ד ס"ל לגרסות כן מחמת הענין ודו"ק: טל) נר' כלן חברון ולולי ל"ל הא יבול לחרוץ משאר הדם ובכו':

גמ' תרי קראי כתיבי בנותר. חד בפסח וחד בתודה וקימה דדרים כאם אינו [ב] דמפסח היכי ילפי' שאר נותר: **שלמי** פסח. פירשתי בפ"ק קמוך [ג] לתמילתו (לעיל ע.) [ד] **שיאכלוהו** טמאים ויקריבוהו טמאים ויבא גופיה מי מיפסיל. פי' בקונטי דהאי בתימורין קאמר ולא כדם דומיא דיאכלוהו [ה] בבשר דאם אכלו טמאין לו ערלים זבח שנזרק דמו כהלכתו מי מפסיל הקרבן מלרגות ות"ת חיבר להנים אימורים לגמר לו [ו] בחוץ לאמר אינו פסול הלא אם הנים אימורים עד לגמר [ז] בחוץ כיון שנזרק דמו כהלכתו לא נפסל הקרבן מלרגות וי"ל דלא דמי דלהנים אימורין לגמר אי עביד במחשבתו [ח] מיפסיל כוליה קרבן בקדשים הנאכלים ליום ולילה דכיון דהוו אימורין בעין [ט] כל כמה דלא מיקטרי לא משמרי בשר בתחילה וכי מטי לגמר מפסיל בשר משום נותר אבל שיקריבוהו טמאים לא מיפסיל בשר מדלא דהקריבוהו טמאין אם עלו לא ירדו ועוד נטמאו אימורים לו אבדו משמרי בשר בתחילה כיון דנזרק הדם כהלכתו [י] [ח] אבתי קשה מלרגוליתו לחוץ אי קאי באימורין אגמר פסיל ר' יהודה הלא אם עשה כן לא נמנע הדם כך מלרגות וגם בשר משמרי בתחילה דכיון שהוציא אימורים בחוץ הוה ליה בעמעמו אימורים לו אבדו ואי לא קאי להוציאו רק אדם אחי פסיל הכי [ט]: **קסבר** ר' יהודה בעינן מקום שיהא משולש בדם ובבשר ובאימורין. מימה למאי דלא ידע טעמא דמקום משולש מיקשי ליה לרבנן אמאי לא מצי (הניתנין בחוץ בפנים) חוץ למקומו דמהאי טעמא ממעטינן ליה בפיקיקין דלעיל [י] ולקמן כפ' התערובות (דף פב.): וי"ל דס"ל דרבי יהודה הוא דלא בעי [ו] מקום דמפקינן טעמא מקבלת: **ומי אית ליה לרבי יהודה** כו'. לרבי לייסד מוגיא זו לכל הנסוגות שפי' בפיקיקין דלעיל (דף כט.) מקום משולש: **וחטאת** שנכנס דמה **לפנים פסולה.** פי' בקונטרס שלא מזבחה ע"מ להכניס דמה לפנים ולא בהכנסה ממש קמזהר ליה אלא במחשבת הכנסה דהא בזביחה קאי וקא קרי ליה דבר רע אלמא מיפסיל ועוד יש לפרש דדבר רע משמע ליה לא ע"י דבור דהיינו מחשבה ולא הכנסה ממש: **וקי"ל בשכיפר.** ות"ת למ"ד [ד] שלא במקומו לא כמקומו דמי אמאי פסיל רחמנא טפי בחטאות משאר קרבנות [ה] וי"ל דבשאר דמים כשנתן ממנו על הפרכת וכין הבדיס איכא למימר דיאפפסו ואם [ו] יש עוד דם חזרוק במקומו וכשר ובחטאת אין מקנה לדם הנשאר [ז] מ"מ תנא דבבר לאו במקומו דמי יכנור בחטאת דפסול אף בלא כיפר. כדו"ל: **הכא** דחשובי חשיב **לא** כל שכן. תימה מ"כ בטלה תורת פיגול דזרק מקצת דם בחוץ או אוכל כזית בחוץ לא מיפסיל ומחשב מחשבה [ח] פוסל הכי נמי נהי דמכנים בלא מכפר לא מיפסיל מחשב להכנים [ט] ולכפר פוסל וי"ל דבר רע משמע דבר שהוא רע במקום אחר דהוא [י] בכיפר זה אפרכתי במחשבה כשעת זביחה הכא [ח] דחישב לא כל שכן דבשר דאפילו חישב ליתן בפנים על מזבח הזהב על מנת להתכפר כשר כיון דבמחשבה לא שייכא כפרה כלל אבל מהיה ממש דאיה לכפר בשום מקום: **ואיכא למשמע מיניה דכל שכן דמחשבת הכנסה לא פסיל:** יהא

מ"ז ריתותרו מנשים ממנו עד הבוקר שלא אכלו כל הכון שלנקנו. ונלענין המחשבה נמי נוכר הוי אכולה כמאחר לעיל (דף מ.): מם עון נוכר הרי כבר נאחר לא יאכל פי' עון נוכר ממש לאכול תוך זמנו אבל לא היה מעשה לשון אכילה מתוך הפסוק כמו ויתוחיהו בחמשבה (ויקרא ז' יז). אלמא מחשבה לשון אכילה הלכך כאם אינו ענין מוקמינן ליה לחמשבת פיגול (מהר"ש ריש): אי אתם מודים בו'. ואח"ב לנוכרים לחתר לאחר שיבא פסול בדם אינו אלא מקטרת אימורין לא מתאכל כשר. ד"ל דנגרון לנוכרים אמר לנוכרים דמו לאחר לאחר מפסול (ב) ד"ל דנגרון מקנה לה מנוי טלי דם (מהר"ש): אא"ד אכתי קשה מהוצאה לחוץ. ד"ל דשמעת לנוכרים אימורים לא לנוכרים מיפסיל הקרבן. אבל שיקריבוהו עמאים לא שייך לאמנות כלן כיון דאין לפסות (מהר"ש ריש):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com